

Memo

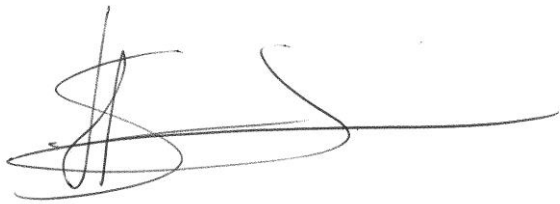
Onderwerp

Toezegging in PS van 11 november 2016 betreffende Evaluatie Doe-budgetten

Geachte Statenleden,

Zoals toegezegd tijdens de begrotingsbehandeling van vrijdag 11 november 2016 stuur ik u hierbij de evaluatie van de Doe-budgetten. Deze is opgesteld door het PON. Wij betrekken deze evaluatie bij de nadere uitwerking van het programma Sociale Veerkracht, na vaststelling in de vergadering van Provinciale Staten van 18 november 2016.

Hoogachtend,

H.A.J.M. Swinkels
Gedeputeerde Leefbaarheid en Cultuur

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4109490

Aan

Provinciale Staten

Kopie aan

van

H.A.J.M. Swinkels

Telefoon

(073) 680 83 20

Email

jvdoornmalen@brabant.nl

Samenleven, een kwestie van doen!

Evaluatie van DOE-budgetten voor
leefbaarheidsinitiatieven

Colofon

Het PON heeft deze uitgave samengesteld in opdracht van de provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Auteurs:

Susanne Agterbosch, Hans de Kuyper

Vormgeving:

Stijn van Dalen en Stan ten Thije
Maart 2016

PON
Postbus 90123
5000 LA Tilburg
T (013) 535 15 35
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl

Inhoud

- 1 **Inleiding**
 - 1.1 Wat zijn doe-budgetten?
 - 1.2 Tendersystematiek en onderlinge rangschikking (ranking)
 - 1.3 Evaluatie
 - 1.4 Leeswijzer
- 2 **Feitelijke resultaten**
- 3 **(Maatschappelijke) effectiviteit**
 - 3.1 Resultaten
 - 3.2 Uitvoering van de projecten
 - 3.3 Tendersystematiek en onderlinge rangschikking
- 4 **Doelmatigheid van de regeling**
 - 4.1 Cofinanciering
 - 4.2 Cofinanciers
 - 4.3 Beoordeling en toekenning van initiatieven
 - 4.4 Tendersystematiek en onderlinge rangschikking
- 5 **Richtinggeven uitspraken in de coalitie onderhandelingen**
- 6 **Toegevoegde waarde Oranje Fonds of het Prins Bernard Cultuurfonds**
 - 6.1 Oranje fonds
 - 6.2 Prins Bernhard Cultuurfonds
- 7 **Conclusies en aanbevelingen**

1 Inleiding

1.1 Wat zijn doe-budgetten?

Het vorige college heeft de Subsidieregeling doe-budgetten in december 2014 vastgesteld voor een periode van twee jaar. Met de Subsidieregeling doe-budgetten wil de provincie Noord Brabant de leefbaarheid in dorpen, kernen en wijken in de provincie bevorderen. Via deze regeling verstrekt de provincie subsidie aan verenigingen, dorpsraden en wijkraden met een maatschappelijke doelstelling voor de uitvoering van projecten gericht op het versterken van de leefbaarheid. Om voor de regeling in aanmerking te komen moeten aanvragers voldoen aan de volgende deels inhoudelijke vereisten:

- Uitvoering in Noord Brabant
- Bijdragen aan het maatschappelijk belang
- Lokaal draagvlak
- Startklaar
- Een sluitende begroting

Oorspronkelijke uitgangspunten van de regeling

- Een bijdrage van 50% van de kosten tot een maximum van € 5.000,--
- Alle werkelijk gemaakte kosten voor een ingediend project zijn subsidiabel met uitzondering van vrijwilligerskosten en reguliere kosten van de aanvrager
- Het organiseren van buurtfeesten en evenementen (niet innovatief) zijn uitgesloten van de regeling
- Twee tranches per jaar van elk € 200.000,--
- Uitvoering in de jaren 2015 en 2016

1.2 Tendersystematiek en onderlinge rangschikking (ranking)

Bijzonder aan de regeling is het tendersysteem. Twee keer per jaar wordt een budget beschikbaar gesteld en kunnen aanvragers gedurende een periode van een maand projectvoorstellen indienen voor subsidie. De ingediende aanvragen worden getoetst aan de criteria en uitgangspunten van de regeling. Het tendersysteem staat niet toe dat er tijdens en na de tenderperiode aanvullende vragen worden gesteld, waardoor aanvragen die inhoudelijke onvoldoende, onjuist of onvolledig zijn moeten worden afgewezen.

De aanvragen die volledig zijn en voldoen aan de criteria en uitgangspunten van de regeling worden vervolgens voor onderliggende rangschikking voorgelegd aan andere subsidieaanvragers. Deze onderlinge beoordeling is mede bepalend voor het al dan niet toekennen van de subsidie. De aanvragers met de laagste beoordeling vallen af bij het bereiken van het subsidieplafond. Onafhankelijkheid is geborgd doordat de 5 aanvragen uit een andere regio komen dan de beoordelaar zelf. De beoordelaars hebben de volgende instructie ontvangen: *'U gaat de vijf voorstellen die u van ons hebt gekregen op volgorde zetten van 'best' naar 'minst'. Doe dit zorgvuldig en op de wijze waarop u wenst dat er door anderen naar uw eigen projectpresentatie wordt gekeken. Wij verzoeken u om kort aan te geven op basis van welke overweging u tot deze ranking bent gekomen.'*

Met deze wijze van beoordelen wil de provincie een nieuwe slag maken in het betrekken van burgers. De provincie veronderstelt de volgende voordelen:

- Indieners krijgen inspiratie door het kennisnemen en beoordelen van plannen van anderen. Dit kan leiden tot nieuwe contacten en projecten.
- Als indieners vooraf weten dat hun project door anderen bekeken en beoordeeld wordt zullen zij waarschijnlijk extra goed nadenken hoe ze hun doelen willen verwoorden en communiceren. Bovendien zullen ze zich meer verbonden voelen met de uitkomst van het subsidietraject.
- Het is een unieke gelegenheid om te laten zien dat de provincie vertrouwt op de kracht van de samenleving, ofwel de 'wisdom of the crowd'. Een bijzondere innovatieve showcase waarin geoefend wordt met het 'ontregelen'.

1.3 De evaluatie

Het PON is gevraagd om de doeltreffendheid van de Subsidieregeling doe-budgetten te onderzoeken en met name te kijken naar de mate waarin de subsidieverstrekking bijdraagt aan het behalen van door de provincie beoogde beleidsdoelen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode februari en maart 2016.

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het maatschappelijk rendement van de regeling in relatie tot de kosten en dit af te zetten tegen de richtinggevende uitspraken uit de coalitieonderhandelingen over de doe-budgetten. Daarnaast dient het onderzoek inzicht te geven in de voor- en nadelen van de mogelijkheid om de uitvoering van de regeling onder te brengen bij het Oranje Fonds of het Prins Bernard Cultuurfonds.

Bovenstaande doelstelling is vertaald in de volgende deelvragen waarop het evaluatieonderzoek antwoord geeft:

- 1 Zijn de beoogde maatschappelijke resultaten behaald? Heeft de Subsidieregeling doe-budgetten bijgedragen aan het versterken van de leefbaarheid (lokaal)? En heeft de tendersystematiek met ranking daaraan bijgedragen?
- 2 Is de regeling efficiënt? Hoe kunnen de resultaten worden beoordeeld in relatie tot de ingezette middelen (financiering, capaciteit, tendersysteem en ranking)?
- 3 Hoe kan het maatschappelijk rendement van de regeling worden beoordeeld aan de hand van de richtinggevende uitspraken uit de coalitie onderhandelingen?
- 4 Wat zijn de voor- en nadelen van de mogelijkheid om uitvoering van de regeling onder te brengen bij het Oranje Fonds of het Prins Bernard Cultuurfonds?

Opzet van het onderzoek

Om antwoord te kunnen geven op de gestelde vragen is een kwalitatief verkennend onderzoek uitgevoerd, dat is opgebouwd uit de volgende onderzoeksactiviteiten- en methoden:

- Desk-research, waaronder bestudering van de beleidsstukken, instrumentarium tendersysteem en dataoverzichten initiatieven.
- Samenstellen van cijfermatige overzichten van de gehonoreerde subsidieaanvragen in zowel de 1e als 2e tranche (onderscheid naar regio, stad en landelijk gebied, beleidsthema/domein, type initiatiefnemer).
- Contact met medewerkers van de provincie Noord-Brabant.
- Telefonische interviews met 26 contactpersonen van gehonoreerde subsidieaanvragen uit de eerste tranche (50% van de gehonoreerde initiatieven).
- Gesprekken met contactpersonen van Oranje Fonds en Prins Bernhard Cultuurfonds.
- Analyse resultaten en opstellen rapportage.

1.4 Leeswijzer

Deze rapportage is opgebouwd langs de lijn van de afzonderlijke onderzoeksvragen. Deel 2 van de rapportage bevat een grafische weergave van de feitelijke resultaten (onderscheid naar regio, stad en landelijk gebied, beleidsthema/domein, type initiatiefnemer).

In deel 3 van de rapportage wordt ingegaan op de effectiviteit van de subsidieregeling en wordt de vraag beantwoord of de maatschappelijke resultaten zijn behaald. Deel 4 gaat in op de efficiency van de regeling en beantwoordt de vraag hoe de maatschappelijke resultaten kunnen worden beoordeeld in relatie tot de ingezette middelen. Deel 5 bespreekt het maatschappelijk rendement in het licht van de richtinggevende uitspraken uit de coalitie onderhandelingen en deel 6 behandelt de voor- en nadelen van het onderbrengen van de regeling bij het Oranje Fonds of het Prins Bernard Cultuurfonds. De rapportage sluit in deel 7 af met conclusies en aanbevelingen.

2 Feitelijke resultaten

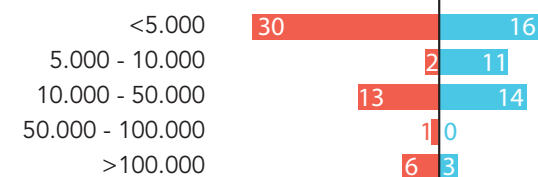
Eerste tranche (52)

Tweede tranche (44)

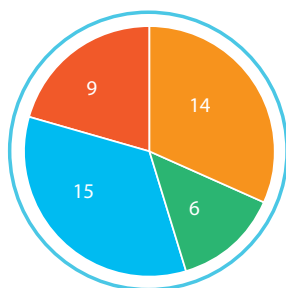
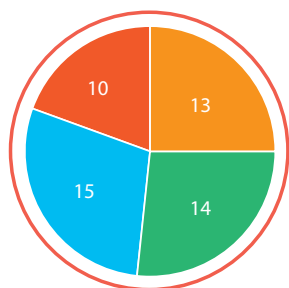
Projecten naar aanvrager/initiatiefnemer

Projecten naar grootte woonplaats

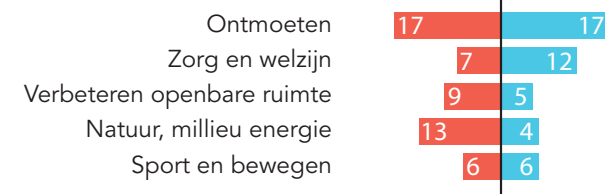
Projecten per regio

West-Brabant
Midden-Brabant
Noordoost-Brabant
Zuidoost-Brabant

Eerste tranche
Tweede tranche

Projecten naar domein

3 (Maatschappelijke) effectiviteit

De Subsidieregeling doe-budgetten staat open voor initiatieven en beweging van burgers op het lokale niveau en binnen de eigen leefomgeving. Door het merendeel van de aanvragers wordt de regeling als laagdrempelig ervaren. We zien dit terug in de feitelijke resultaten. Alle aanvragers zijn lokale burgerorganisaties en bij het vormgeven en indienen van de aanvragen zijn niet of nauwelijks professionals betrokken.

De Subsidieregeling doe-budgetten stimuleert niet langs inhoudelijke lijnen. De regeling zet in op ondersteuning van burgerinitiatief op het lokale niveau (zelfdoen) waarbij de vereiste bijdrage aan het maatschappelijk belang het enige inhoudelijke criterium betreft. Leefbaarheid wordt in de regeling gedefinieerd als de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften, die er door de burgers aan worden gesteld. Initiatiefnemers krijgen daarmee ruimte om zelf invulling te geven aan het begrip leefbaarheid. Zowel in de eerste als in de tweede tranche heeft dit geleid tot een breed spectrum aan projecten en een diversiteit aan inhoudelijke domeinen of opgaven. Een belangrijk gemeenschappelijk kenmerk is het stimuleren van onderlinge contacten en het ontmoeten van mensen. Dit speelt in alle projecten een belangrijke rol. Bijlage 1 geeft een overzicht van de projecten en doelstellingen van de geïnterviewde initiatieven.

3.1 Resultaten

Opvallend is dat alle vooraf beoogde concrete projectresultaten daadwerkelijk ook in alle projecten zijn bereikt en dat bij de nog lopende projecten voorzien wordt dat deze resultaten ook bereikt gaan worden. Bij het merendeel van de projecten zijn de activiteiten bovendien uitgebreid of zijn nieuwe activiteiten voortgekomen uit het oorspronkelijke project. Ingediende projecten zijn afkomstig van lokale burgerorganisaties en sluiten in aard en doelstelling aan op de doelstellingen, missies en motivaties van deze organisaties. Dit borgt voor een belangrijk deel de continuïteit, omdat deze organisaties niet ophouden te bestaan bij het afronden van een project.

3.2 Uitvoering van de projecten

De regie in de uitvoering ligt bij de aanvragende partij. Deze belegt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het project veelal bij een lokale werkgroep van vrijwilligers. Bij concrete uitvoeringsactiviteiten zijn naast deze werkgroep (veel) mensen uit de lokale gemeenschap betrokken die op vrijwillige basis inzet leveren; dit in aansluiting op de eigen kennis, kunde en motivaties.

Wanneer professionals worden betrokken, dan is dat in de rol van opdrachtnemer. Vaak gaat het dan om concrete uitvoeringsactiviteiten gericht op de aanleg van voorzieningen, zoals de aanleg van een terras, een geluidsinstallatie of automatische schuifdeuren. In een minderheid van de gevallen wordt een professional ingehuurd om kennis in te brengen. Ook dan blijft de regie over het initiatief bij de burgers.

Afhankelijk van de specifieke opgave wordt contact gezocht met ondernemers of andere organisaties; veelal in de rol van stakeholder of participant. Ondernemers worden benaderd om deel te nemen in het project (bijvoorbeeld deelname aan een focusgroep) of om het project via sponsoring (financieel of in natura) te ondersteunen.

Gemeenten zijn over het algemeen niet of nauwelijks betrokken bij de uitvoering. Een enkele keer participeert de gemeente via een wijkagent of wijkmanager. In deze evaluatie zijn we slechts één project tegengekomen waarin de gemeente een meer nadrukkelijke rol in de uitvoering heeft: bij het project dorpshart Wernhout denkt de gemeente actief mee over de inrichting van het plein. De gemeente levert bestektekeningen en kennis ten aanzien van de benodigde vergunningen.

De wijze van uitvoering en de behaalde resultaten rechtvaardigen de conclusie dat de Subsidieregeling doe-budgetten effectief bijdraagt aan de leefbaarheid (lokaal). De regie ligt bij de burgerorganisaties zelf en bij de uitvoering worden veel mensen uit de lokale gemeenschap betrokken. Via het beschikbaar stellen van uitvoeringsbudget bevordert de regeling de samenredzaamheid in de lokale gemeenschap.

Ik ben trots op.....

- De inzet van 30 à 50 mensen uit de ruitervereniging
- Alle barrières zijn geslecht en mensen zijn in beweging gebracht
- Door met z'n allen keihard te werken, hebben we dit gerealiseerd
- Wij vullen het gat op tussen professionals en ouderen
- in één seizoen is de moestuin en het tuinhuis gerealiseerd
- De goede samenwerking met de bibliotheek
- De 40 deelnemers ervaren het samen koken en eten als heel positief
- Het concept 'warm welkom'
- De betere sfeer op het plein
- Als het lukt om het plein opnieuw in te richten met draagvlak uit het hele dorp dan ben ik trots
- We hebben de kruisvereniging nieuw leven in geblazen
- Iedereen is er blij mee (toegankelijker gemeenschapshuis)
- We hebben erkenning gekregen
- Goed gedaan, iedereen heeft plezier van de geluidsinstallatie
- Iedereen in het dorp is trots op de Huiskamer, heel veel mensen bereikt en betrokken
- Met Elkaar voor Mekaar geniet heel veel vertrouwen in deze gemeente
- Het geheel maak mij trots; ouderen kunnen weer naar buiten
- Platform wordt nu al veel gebruikt en dient als voorbeeld voor rest van de gemeente (gemeente wil het uitrollen)
- Dat we bijdragen aan bewustwording en een stukje zelfredzaamheid
- Grote werkgroep van 40 vrijwilligers a 200u pp (veel kennis in werkgroep aanwezig: elektricien, timmerman etc.)
- Onze Zorgcoöperatie met inmiddels 163 leden

3.3 Het systeem van onderlinge rangschikking

Uit onze telefonische interviews blijkt dat veel initiatiefnemers het systeem van onderlinge rangschikking waarderen: ze vonden het erg leuk of interessant om kennis te nemen van andere projecten en deze te rangschikken naar maatschappelijke meerwaarde. In veel gevallen is serieus omgesprongen met deze rol en hebben meerdere mensen samen of soms juist onafhankelijk van elkaar de aanvragen beoordeeld.

Wel blijkt dat verschillende beoordelaars een eigen invulling hebben gegeven aan het criterium 'maatschappelijke meerwaarde'. Er zijn daardoor uiteenlopende criteria gehanteerd, zoals 'directe uitvoerbaarheid', 'de doelgroep', 'wat het meeste aansprak' of 'slecht geschreven'. Enkele gesprekspartners vonden de kwaliteit van sommige aanvragen onder de maat. In lijn hiermee is door een enkeling opgemerkt dat de beoordeling 'oneerlijk' of 'arbitrair' aanvoelt.

Bij het instellen van een systeem van onderlinge beoordeling ging de provincie van de veronderstelling uit dat het beoordelen van plannen van anderen zou leiden tot nieuwe contacten en projecten. Uit de gesprekken met de initiatiefnemers blijkt dat dit niet het geval is. Het merendeel van de beoordelaars heeft aangegeven als gevolg van de beoordeling geen nieuwe ideeën of contacten te hebben opgedaan. Ook leidt het systeem niet tot nieuwe projecten of projectideeën. Na toekenning van de budgetten ligt bij alle initiatiefnemers de focus op de organisatie en uitvoering van het eigen project.

Wel is het zo dat de beoordelingssystematiek nogal wat aanvragers heeft geïnspireerd om extra aandacht te besteden aan de aanvraag en/of de presentatie van hun initiatief. Het is aannemelijk dat dit heeft geleid tot een kwaliteitsverbetering van de ingediende aanvragen.

4 Doelmatigheid van de regeling

De Subsidieregeling doe-budgetten bestond in 2015 uit twee tranches. Per tranche was € 200.000,-- beschikbaar. In de eerste tranche hebben 52 initiatieven subsidie ontvangen en in de tweede tranche 44.

De maximale bijdrage uit de doe-budgetten bedraagt € 5.000,-- per initiatief. Dat maximum bedrag is in de eerste tranche 31 maal (60%) en in de tweede tranche 27 maal (ruim 61%) toegekend. Het minimumbedrag (minder dan € 1.000,--) is in de eerste tranche 2 maal toegekend, in de tweede tranche heeft dat niet meer plaatsgevonden. In de eerste tranche is een gemiddelde bijdrage van € 4.154,-- per initiatief verstrekt uit de doe-budgetten, in de tweede tranche is dat gemiddeld iets hoger, namelijk € 4.318,--.

4.1 Cofinanciering

De doe-budgettenregeling vereist een cofinanciering van 50%. Bij slechts een enkel initiatief is dit percentage niet gehaald. Het merendeel van de initiatieven voldoet aan de vereiste 50% en er zijn meerdere projecten die een veel hogere cofinanciering weten te realiseren. Twee projecten springen daarbij in het oog, namelijk de herinrichting van het dorpsplein in Wernhout (subsidie doe-budget € 5.000,--, cofinanciering € 25.000,--) en het project Samen eten Samen koken in Beugen (subsidie doe-budget € 2.000,--, cofinanciering € 18.000,--).

De initiatieven die voor deze evaluatie zijn bevraagd ontvangen in totaal een bedrag van € 106.746,-- uit de regeling doe-budgetten. Daar staat een cofinanciering ter grootte van € 179.609,-- tegenover. De multiplier bedraagt derhalve bijna 1,7. Dat leidt ons tot de conclusie dat de regeling doe-budgetten voor wat betreft de financiële middelen efficiënt te noemen is: een vrij geringe provinciale bijdrage weet bij veel initiatieven meer cofinanciering te generen dan de vereiste 50%.

4.2 Cofinanciers

Als we vervolgens kijken naar de instanties die voor cofinanciering hebben gezorgd dan springen vooral de bewonersorganisaties (verenigingen, stichtingen) eruit. Het gaat hier om uiteenlopende organisaties als wijk- en dorpsraden, beheerorganisaties van gemeenschapshuizen, ouderenbonden, coöperaties et cetera.

Ook gemeenten blijken in een aantal gevallen financieel te hebben bijgedragen aan de bewonersinitiatieven. In iets minder mate geldt dat voor de Rabobank, woningcorporaties en lokale of regionale ondernemers. Soms dragen ook fondsen bij of zijn middelen verkregen uit de wedstrijd Kern met pit. Sommige initiatieven ontvangen bijdragen van leden, cursisten of deelnemers.

Het geheel overziend kunnen we concluderen dat de regeling doe-budgetten een breed palet aan cofinanciers heeft weten aan te spreken. Ook in dit opzicht kan het een efficiënte regeling worden genoemd.

4.3 Beoordeling en toekenning van de initiatieven

De afdeling Samenleving is in samenwerking met de afdeling Subsidies primair verantwoordelijk voor de afhandeling van de subsidieaanvragen doe-budgetten. De afdeling Subsidies neemt de procedures voor haar rekening (controle op volledigheid, versturen van (afwijzings)beschikking et cetera) en de afdeling Samenleving verzorgt de inhoudelijke beoordeling. Daarnaast zijn medewerkers van de afdeling Financiën en Documentaire Informatievoorziening (DIV) betrokken bij de afhandeling van de initiatieven.

Een nieuwe subsidieregeling goed laten verlopen kost tijd. De verwachting (ambtelijk) was dat er maximaal 50 aanvragen zouden worden ingediend voor de eerste tranche. Bij de eerste tranche zijn echter 140 aanvragen binnengekomen. De beoordeling van deze aanvragen heeft met name van de afdeling Samenleving veel meer tijd geleverd dan vooraf was ingeschat.

De benodigde ambtelijke capaciteit om alle 228 aanvragen in zowel de eerste als tweede tranche te beoordelen staat weergegeven in tabel 1. Wanneer de capaciteit in uren vertaald wordt naar kosten en daarbij een gemiddeld uurtarief gehanteerd wordt van € 90,-¹ dan komen de totale ambtelijke kosten voor beoordeling en begeleiding voor de eerste en de tweede tranche samen uit op € 271.620,--

In totaal is in de eerste en tweede tranche gezamenlijk € 400.000,-- beschikbaar gesteld voor de uitvoering van projecten. De ambtelijke kosten om dit mogelijk te maken bedragen dus zo'n 68% van het uitvoeringsbudget.

Dit leidt ons tot de conclusie dat de uitvoering van de regeling arbeidsintensief is en verhoudingsgewijs veel geld heeft gekost. In dit opzicht is de regeling niet efficiënt te noemen.

Tabel 1 Benodigde ambtelijke capaciteit voor afhandeling van de initiatieven

Afdeling	Ureninzet	Kosten
Opzetten regeling	55	€ 4.950,-
Registratie	57	€ 5.130,-
Samenleving	2389	€ 215.010,-
Subsidiebureau	500	€ 45.000,-
Financiën	17	€ 1.530,-
Totaal	3018	€ 271.620,-

¹ Handleiding Overheidstarieven 2015 / integrale loonkosten salarisschaal 10. De Handleiding Overheidstarieven biedt voor de rijksoverheid voor elk van de ambtelijke salarisschalen een indicatief kostendekkend (integraal) uurtarief. Onder de aanname dat de Handleiding Overheidstarieven 2015 indicatief is voor de uurtarieven van de provincie Noord Brabant hebben we die toegepast bij de berekening van de kosten.

4.4 Tendersystematiek en onderlinge rangschikking

Het tendersysteem staat niet toe dat er tijdens en na de tenderperiode aanvullende vragen worden gesteld. Aanvragen die inhoudelijke onvolledige, onjuist of onvolledig zijn moesten worden afgewezen.

In de eerste tranche zijn er 140 aanvragen binnengekomen. Daarvan zijn er 16 afgewezen omdat de aanvraag onvolledig was en 70 omdat deze niet voldeden aan de vereisten van de subsidieregeling.

Er zijn 60 aanvragen afgewezen omdat de begroting op het moment van indienen nog niet sluitend was. Omdat het voor de provincie niet mogelijk was aanvullende informatie op te vragen en voor een aanvrager niet mogelijk om aanvullende informatie aan te leveren, restte er geen andere optie dan deze aanvragen af te wijzen. Ook als het een aanvraag betrof die op inhoudelijke gronden wel subsidiabel zou zijn. Soms werd dan geadviseerd om de aanvraag opnieuw in te dienen bij de tweede tranche. Er zijn 16 initiatiefnemers, die dat ook hebben gedaan en alsnog in de tweede tranche een toekenning hebben gekregen.

Sommige aanvragers hebben de begroting sluitend gekregen of 'opgeblazen' door offertes op te voeren van aannemers die de personele inzet eigenlijk 'om niet' beschikbaar stelden (of waarbij deze inzet feitelijk door vrijwilligers werd ingevuld). Ook dit is een reden voor afwijzing die meerder keren is voorgekomen.

Uiteindelijk zijn 52 aanvragen meegenomen in het systeem voor onderlinge beoordeling. Iedere aanvrager was medebeoordelaar van 5 andere aanvragen. Buiten het tendersysteem om zijn 2 aanvragen gehonoreerd. Het totaal gevraagde subsidiebedrag voor deze 52 aanvragen bedroeg € 216.011,--. Het subsidieplafond voor de eerste tranche betrof € 200.000,--, met als gevolg dat de laagst gerankte aanvragen zijn afgewezen al dan niet na loting (bij gelijke ranking).

Het is zeer aannemelijk dat de tendersystematiek bijdraagt aan het hoge percentage afwijzingen voorafgaand aan de onderlinge rangschikking. Dit, omdat het niet mogelijk is aanvullende informatie op te vragen en aanvragers te begeleiden naar een aanvraag die volledig is en voldoet aan de vereisten van de regeling.

De beoordeling en het administratief afhandelen van de projecten (zowel de toekenningen als de afwijzingen) kosten veel tijd en is arbeidsintensief. Het hoge percentage afwijzingen versterkt daarbij de inefficiëntie in de uitvoering van de regeling.

5 Richtinggevende uitspraken in de coalitie onderhandelingen

In de coalitie-onderhandelingen heeft het toekomstige, inmiddels huidige, college benadrukt niet langer te willen investeren in projecten of regelingen waarin de tegenstelling tussen stad en land wordt benadrukt. Het idee is om het thema leefbaarheid integraal aan te vliegen en zich te richten op de verbinding tussen stad en land. De kracht en de rol van de provincie in relatie tot leefbaarheid moet daarbij mede gezocht worden in kennisdeling ten aanzien van goede voorbeelden.

Stad en land

De Subsidieregeling doe-budgetten staat open voor initiatieven en beweging van burgers op het lokale niveau en binnen de eigen leefomgeving, zowel in een stedelijke als landelijke omgeving. We zien dit terug in de feitelijke resultaten. Initiatieven zijn geografisch gezien redelijk evenredig verdeeld over de provincie. Zowel burgerorganisaties in zeer kleine kernen als in wijken van grote(re) steden hebben gebruik weten maken van de regeling. Inhoudelijke bestrijken de projecten een diversiteit aan onderwerpen, opgaven en doelgroepen die ieder vanuit een eigen invalshoek relateren aan leefbaarheid op lokaal niveau.

Kennisdeling en follow up

Bij ongeveer de helft van de projecten heeft de aanvrager één of meerdere presentaties verzorgd over het project. De bijeenkomsten waar dat gebeurd is, hadden een divers maar grotendeels lokaal karakter (bewonersavond wijkvereniging, gemeenteraad of een lokale netwerkbijeenkomst voor ondernemers). In een beperkt aantal gevallen zijn presentaties gegeven bij regiobijeenkomsten (zorgcoöperaties) of afdelingsbijeenkomsten buiten de eigen gemeente (andere KBO-afdelingen).

Tijdens de gespreksronde met de initiatiefnemers is meerdere keren aangegeven dat het jammer wordt gevonden dat er nooit een kennisbijeenkomst is geweest, waar alle initiatieven bij elkaar zijn gebracht. De provincie heeft wel het voornemen gehad om dit te organiseren voor deelnemers uit de 1e en 2e tranche gezamenlijk. Of dit nog gaat plaatsvinden zal afhangen van de besluitvorming omtrent het al dan niet beëindigen van de regeling.

6 Toegevoegde waarde van het Oranje Fonds / het Prins Bernhard Cultuurfonds

In gesprekken met vertegenwoordigers van het Oranje Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds zijn de mogelijkheden en de eventuele voor- en nadelen van een overdracht van de Subsidieregeling doe-budgetten naar een van beide fondsen besproken. In beide gevallen blijkt een overdracht zeer goed mogelijk te zijn.

6.1 Oranje Fonds

Het Oranje Fonds is in Nederland het grootste nationale fonds op sociaal gebied. Het is er voor iedereen die zich wil inzetten voor een ander. Centrale begrippen zijn daarbij actief burgerschap en vrijwillige inzet. Naast een financiële bijdrage biedt het Oranje Fonds sociale initiatieven ook training, coaching en begeleiding, toegang tot professionele netwerken, publiciteit, campagnes om vrijwilligers te werven en gelegenheid tot het uitwisselen van kennis.

Het fonds leert uiteraard ook zelf van de praktijkervaringen van initiatieven. Daarom worden de activiteiten altijd geëvalueerd, in veel gevallen ook via wetenschappelijk onderzoek. Die onderzoeken leveren een schat aan informatie over de resultaten van de ondersteunde initiatieven en over succes- en faalfactoren bij de gehanteerde methodieken. Het Oranje Fonds stelt die kennis actief ter beschikking aan het sociale veld en verwerkt ze in de opzet van nieuwe programma's.

Het Oranje Fonds is een hybride fonds. Een deel van de inkomsten is afkomstig uit het rendement op het eigen vermogen. Een ander deel komt uit externe bronnen, waaronder de Nationale Postcode Loterij. Daarnaast is een groeiend aantal Fondsen op Naam ondergebracht bij het Oranje Fonds. Hierbij kiest de initiatiefnemer zelf de naam en het bestedingsdoel. Een Fonds op Naam wordt door het Oranje Fonds apart beheerd en geadmistreerd. Het Oranje Fonds selecteert de initiatieven binnen de doelstelling.

Samenwerkingsfondsen

Specifieke voorbeelden van Fondsen op Naam zijn de samenwerkingsovereenkomsten met provincies. In 2014 heeft het Oranje Fonds met de provincies Overijssel en Limburg overeenkomsten gesloten om gezamenlijk een substantiële en duurzame bijdrage te leveren aan sociaal-maatschappelijke initiatieven in beide provincies. In deze overeenkomsten is bepaald dat beide provincies een financiële bijdrage doen aan speciaal daarvoor in te stellen samenwerkingsfondsen (respectievelijk het Naoberschapsfonds en het Samenwerkingsfonds Limburg). De provincie Overijssel heeft in 2014 een bedrag van € 1 miljoen gestort om de komende tien jaar te besteden aan sociale initiatieven in Overijssel. De provincie Limburg heeft in 2014 een dotatie gedaan van € 100.000,-- en in 2015 € 75.000,--. Voor 2016 is eveneens een gift voorzien van € 75.000,--.

In beide gevallen is overeengekomen dat bij de honorering van initiatieven maximaal de helft van het toegekende bedrag ten laste wordt gebracht van het samenwerkingsfonds (met een maximum van € 5.000,-- per initiatief); de rest komt uit middelen van het Oranje Fonds. Het Oranje Fonds betaalt tevens een rentevergoeding over de bij haar ondergebrachte budgetten.

Initiatiefnemers gebruiken voor aanvragen de reguliere aanvraagformulieren van het Oranje Fonds. Het fonds gaat vervolgens na bij welke aanvragen een samenwerkingsfonds in beeld is als financier.

De uitvoering van deze samenwerkingsfondsen ligt geheel bij het Oranje Fonds, dat daarvoor een onkostenvergoeding ontvangt. Bij het Samenwerkingsfonds Limburg bedraagt die vergoeding 8 procent van de hoogte van de investering per initiatief. Voor een totale investering van € 200.000,-- vraagt het Oranje Fonds derhalve een onkostenvergoeding van € 16.000,--.

In ruil daarvoor neemt het Oranje Fonds de provincies alle werk uit handen. Maar dat betekent wel dat – nadat de doelstellingen van het samenwerkingsfonds gezamenlijk zijn bepaald en vastgelegd – de provincies daarna geen directe zeggenschap meer hebben over de afzonderlijke bestedingen.

Vanzelfsprekend zijn de samenwerkingsfondsen traceerbaar in de administratie van het Oranje Fonds. Ook ontvangen de provincies jaarlijks een volledig overzicht van alle toekenningen die gedaan zijn uit het samenwerkingsfonds. Omdat een samenwerkingsfonds volledig valt binnen de verantwoordelijkheid van het bestuur van het Oranje Fonds wordt er geen aparte jaarrekening van opgemaakt.

Kansen voor Noord-Brabant

Het Oranje Fonds is graag bereid met de provincie Noord-Brabant in overleg te treden over de mogelijke oprichting van een samenwerkingsfonds ter continuering van de Subsidieregeling doe-budgetten. Dat zou betekenen dat de gehele uitvoering van de regeling in handen wordt gelegd van het Oranje Fonds en dat de procedures en regels die het fonds hanteert van toepassing worden op de regeling.

6.2 Prins Bernhard Cultuurfonds

De provincie Noord-Brabant en het Prins Bernhard Cultuurfonds stimuleren burgers, lokale overheden, ondernemers en organisaties samen werk te maken van de eigen leefomgeving. Daarvoor zijn naast de middelen uit het reguliere activiteitenbudget van het fonds en middelen van woningcorporaties zeven Buurtcultuurfondsen in het leven geroepen. De provincie heeft ook een Buurtcultuurfonds bij het Prins Bernhard Cultuurfonds, binnen een subsidieregeling Buurtfonds, waaronder ook een Buurtnatuur-Buurtwaterfonds en Buurtkerkenfonds ressorteren. Een Buurtcultuurfonds richt zich op culturele initiatieven die bijdragen aan ontmoeten, samenwerken en samenleven. Culturele verenigingen, stichtingen en zzp'ers kunnen subsidie aanvragen. Bewoners, organisaties uit de buurt en een professionele kunstenaar werken samen aan een project. Lokaal draagvlak en commitment is een belangrijke voorwaarde voor toekenning.

Het Buurtnatuur- en Buurtwaterfonds steunt water- en groenprojecten in de buurt die maatschappelijke stichtingen en verenigingen samen met bewoners realiseren.

Het Buurtkerkenfonds is een regeling voor eigenaren van kerken en bewonersorganisaties die samen werken aan de herbestemming van hun kerk. Het fonds voorziet in een bijdrage in de kosten van procesondersteuning, verbouwings- en inrichtingskosten voor een sociale of culturele bestemming en overbruggingskosten voor tijdelijk beheer en instandhouding.

Kansen voor overdracht

Zowel qua inhoud als qua doelstellingen en doelgroepen liggen de Buurtfondsen van het Prins Bernhard Cultuurfonds en de Subsidieregeling doe-budgetten dicht bij elkaar. Het is dan ook begrijpelijk dat de provincie zich de vraag stelt of het mogelijk is de regeling doe-budgetten onder te brengen bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Ten behoeve van deze evaluatie is gesproken met twee vertegenwoordigers van het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant. Zij blijken geen zwaarwegende bezwaren te zien tegen deze stap. Sterker nog: er zijn ook voordelen aan verbonden. Zo kunnen de aanvragen voor de doe-budgetten net als nu ingediend blijven bij de provincie Noord-Brabant en kan de provincie – net als nu – ambtelijke ondersteuning bieden bij de uitvoering van de regeling. Bovendien leidt het toevoegen van de doe-budgettenregeling aan de fondsen die onder het Prins Bernhard Cultuurfonds vallen tot een uitbreiding van de financiële mogelijkheden van het fonds.

Er kunnen voor de provincie en voor het Prins Bernhard Cultuurfonds inhoudelijke, procesmatige en/of financiële argumenten zijn die doorslaggevend kunnen zijn voor het onderbrengen van de doe-budgettenregeling bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Daarom stellen we hier nog enkele vragen.

Inhoudelijk worden de doe-budgetten zeer breed ingezet: het gaat om projecten gericht op natuur en groen, ontmoeten, verbeteren openbare ruimte, jongeren, sport en bewegen, cultuur et cetera. Het Prins Bernhard Cultuurfonds richt zich volgens haar doelstelling op natuur, cultuur en wetenschap. Hier kan een inhoudelijk knelpunt liggen. Kunnen de doe-budgetten ook bij het Cultuurfonds hun brede maatschappelijke doelstelling behouden? Daarvoor is instemming nodig van zowel het landelijke Prins Bernhard Cultuurfonds als het provinciale afdelingsbestuur van het fonds.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant voert al sinds 2007 subsidieregelingen of budgetverdelingen voor de provincie uit. Er wordt steeds gecommuniceerd dat deze middelen afkomstig zijn van de provincie. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de afdeling Communicatie van de provincie. De zichtbaarheid van de provincie is daardoor niet of nauwelijks minder wanneer de budgetten via het Prins Bernhard Cultuurfonds lopen. Het gegeven dat het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant door de buitenwacht vaak wordt gezien als onderdeel van de provincie draagt daar nog eens extra aan bij.

Het secretariaat van het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant is onderdeel van de afdeling Cultuur Nu van de provincie. Naast twee inhuurkrachten is het personeel in dienst van de provincie. Dit personeel zou de uitvoering gaan doen als de Subsidieregeling doe-budgetten bij het Prins Bernhard Cultuurfonds zou worden ondergebracht.

Concluderend

De vertegenwoordigers van het Prins Bernhard Cultuurfonds Brabant zien geen bezwaren tegen het onderbrengen van de Subsidieregeling doe-budgetten bij het fonds. Een besluit daarover moet echter genomen worden door het landelijke bureau van het Prins Bernhard Cultuurfonds en het provinciale afdelingsbestuur. De provincie Noord-Brabant kan daar een verzoek voor indienen.

7 Conclusies en aanbevelingen

Hoe de DOE-budgetten te duiden

De betrokkenheid van inwoners kent verschillende vormen en varieert van meedenken naar meedoen tot zelf doen. Het PON legt deze vormen van burgerparticipatie uiteen in drie 'raderen van betrokkenheid'. Dit denkkader is gebaseerd op een model uit de WRR-studie Vertrouwen in burgers (2012). Bij elk van de drie raderen hebben zowel de betreffende overheid als de burger een andere rol en verantwoordelijkheid:

- Maatschappelijke participatie/meedoen: hier gaat het om alle activiteiten en contacten van mensen in het maatschappelijk verkeer, zoals vrijwilligerswerk, verenigingsleven, buurtcontacten et cetera;
- Beleidsparticipatie/meedenken: de overheid of een organisatie nodigt burgers uit om mee te praten en mee te denken;
- Maatschappelijk initiatief/zelfdoen: hierbij nemen (samenwerkingsverbanden van) burgers zelf het heft in handen om een plan te maken of initiatief te realiseren met een maatschappelijk doel.

Zowel de Subsidieregeling doe-budgetten als de projecten en de wijze waarop deze tot uitvoering zijn gebracht kunnen worden gepositioneerd binnen deze drie raderen van burgerbetrokkenheid. De regeling is laagdrempelig en staat open voor initiatieven en beweging van burgers op het lokale niveau en binnen de eigen leefomgeving. Daarmee brengt de regeling het rad in beweging dat draait om maatschappelijk initiatief of het zelfdoen. Lokale samenwerkingsverbanden van initiatiefrijke burgers maken gebruik van de regeling om invulling en uitvoering te kunnen geven aan eigen doelstellingen ten aanzien van leefbaarheid in de eigen leefomgeving. De gehonoreerde initiatieven laten zien dat de invulling divers is en een groot aantal beleidsthema's bestrijkt. Daarbij wordt in verschillende projecten aangesloten bij bredere (maatschappelijke) opgaven, zoals de transformatieopgaven in het sociale domein of de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Wanneer we de focus verleggen naar de wijze van uitvoering van de projecten dan zien we dat er beweging ontstaat op het rad van maatschappelijke participatie of het meedoen. De regie van het initiatief ligt vrijwel altijd bij een lokale werkgroep van vrijwilligers, die bij de daadwerkelijke uitvoering van het project ondersteund wordt door een breder netwerk van vrijwilligers. Bovendien staat bij (de uitvoering van) veel projecten het ontmoeten centraal en komen de resultaten ten goede aan verschillende groepen bewoners (alle bewoners van de wijk of het dorp) of zijn mede of soms primair gericht op specifieke meer kwetsbare groepen burgers, zoals ouderen of kinderen. Daarmee zit de opbrengst van de regeling doe-budgetten niet alleen in de fysieke, tastbare resultaten en het leveren van concrete producten en diensten, maar kent de opbrengst ook een belangrijke immateriële component. Het samen organiseren versterkt de onderlinge betrokkenheid; een belangrijke voorwaarde voor samenredzaamheid in de zogenoemde participatiesamenleving.

De subsidieregeling doe-budgetten...

....is maatschappelijk effectief

De regeling geeft ruimte aan lokale initiatieven en zet Brabanders in beweging. De wijze van uitvoering en de behaalde resultaten rechtvaardigen de conclusie dat de regeling effectief bijdraagt aan de leefbaarheid op lokaal niveau. De regie ligt bij de burgerorganisaties zelf en bij de uitvoering worden veel mensen uit de lokale gemeenschap betrokken. Via het beschikbaar stellen van uitvoeringsbudget bevordert de regeling de samenredzaamheid in de lokale gemeenschap.

.... is voor wat betreft de toegekende financiële middelen efficiënt

Een vrij geringe provinciale bijdrage weet bij veel initiatieven meer cofinanciering te generen dan de vereiste 50%. Bovendien weet de regeling een breed palet aan cofinanciers aan te spreken, waaronder veel burgerorganisaties zelf.

.... is voor wat betreft de uitvoering van de regeling niet efficiënt

De ambtelijke kosten voor beoordeling en begeleiding van de aanvragen bedragen 68% van het uitvoeringsbudget. De uitvoering van de regeling is arbeidsintensief en kost verhoudingsgewijs veel geld.

De tendersystematiek met ranking...

....is maatschappelijk beperkt effectief

De veronderstelling dat het beoordelen van plannen van anderen zou leiden tot nieuwe contacten en projecten blijkt niet correct te zijn. Wel is het zo dat het systeem van onderlinge beoordeling nogal wat aanvragers heeft geïnspireerd om extra aandacht te besteden aan de aanvraag en/of de presentatie van hun initiatief.

.... is voor wat betreft de uitvoering van de regeling niet efficiënt

Het beoordelen en administratief afhandelen van de projecten (zowel de toekenningen als de afwijzingen) is zeer arbeidsintensief en daarmee inefficiënt. Bovendien draagt de tendersystematiek bij aan het hoge percentage afwijzingen voorafgaand aan de onderlinge ranking en versterkt daarmee inefficiëntie in de uitvoering van de regeling. Zeker gezien de relatief kleine bedragen, die via de Subsidie-regeling doe-budgetten worden uitgekeerd.

In het licht van de richtinggevende uitspraken in de coalitie onderhandelingen...

Het idee om het thema leefbaarheid integraal aan te vliegen en zich te richten op de verbinding tussen stad en land komt goed tot uiting in de Subsidie-regeling doe-budgetten. De initiatieven zijn geografisch gezien evenredig verdeeld over de provincie. Zowel burgerorganisaties in zeer kleine kernen als in wijken van grote(re) steden hebben gebruik weten maken van de regeling. Inhoudelijk bestrijken de projecten een diversiteit aan onderwerpen, opgaven en doelgroepen die ieder vanuit een eigen invalshoek relateren aan leefbaarheid op lokaal niveau.

De kracht en de rol van de provincie in relatie tot leefbaarheid moet mede gezocht worden in kennisdeling ten aanzien van goede voorbeelden. Deze ambitie krijgt in relatie tot de Subsidie-regeling doe-budgetten nog weinig aandacht. Initiatiefnemers hebben behoefte aan bijeenkomsten waar ze van elkaar kunnen leren en waar inspirerende voorbeelden voor het voetlicht worden gebracht. Deze provinciale rol heeft nadere invulling.

Onderbrengen bij het Oranje Fonds of het Prins Bernhard Cultuurfonds...

Uit deze evaluatie blijkt dat er veel ambtelijke inzet nodig is voor uitvoering van de Subsidieregeling doe-budgetten. Daarom is het goed dat een van de vraagpunten bij de evaluatie was na te gaan wat de voor- en nadelen zijn van een mogelijke overdracht van de regeling naar het Oranje Fonds of het Prins Bernhard Cultuurfonds. Beide fondsen zien mogelijkheden om de uitvoering van de Subsidieregeling doe-budgetten over te nemen van de provincie. Wij zien vooral voordelen: de uitvoering wordt uitbesteed, zeer waarschijnlijk tegen aanzienlijk minder kosten dan nu het geval is.

Daarbij biedt het Oranje Fonds naar onze mening de meeste kans van slagen, omdat dit helemaal is ingericht op het ondersteunen, beoordelen en financieren van maatschappelijke initiatieven. Het fonds beschikt daarvoor over de benodigde organisatie, procedures en regels. Het Oranje Fonds heeft bovendien ervaring met samenwerkingsfondsen met twee andere provincies. Noord-Brabant kan daar vrij eenvoudig als derde aan worden toegevoegd.

Toekomst...

De Subsidieregeling doe-budgetten is een laagdrempelige regeling, die via het beschikbaar stellen van een beperkt uitvoeringsbudget de samenredzaamheid van de lokale gemeenschap effectief bevordert. De regeling zet in op het zelf doen en versterkt daarmee het meedoen. Initiatiefnemers hebben de ruimte om zelf invulling te geven aan het begrip leefbaarheid, met als resultaat een breed spectrum aan projecten en een grote diversiteit aan inhoudelijke domeinen of opgaven. Vanuit eigen kracht en eigenaarschap op het lokale niveau van buurt of dorp zijn deze opgaven in alle projecten ook daadwerkelijk concreet ingevuld.

Tegelijkertijd is het uitvoeren van de regeling (beoordeling van de aanvragen) arbeidsintensief en kost verhoudingsgewijs te veel geld. Gezocht moet worden naar een grotere efficiëntie in de uitvoering. Dat kan door het tendersysteem los te laten en de uitvoering van de regeling onder te brengen bij het Oranje Fonds of het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Leefbaarheidsbeleid is voor een belangrijk deel ook een gemeentelijke aangelegenheid. In de huidige opzet en uitvoering van de Subsidieregeling doe-budgetten spelen de gemeenten niet of slechts beperkt een rol. De maatschappelijke effectiviteit rechtvaardigt een continuering van de regeling. We adviseren daarbij de samenwerking met gemeenten te zoeken om tot een gezamenlijke strategie te komen.

Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording

De geïnterviewde initiatieven

Aanvrager	Project	Doel
Stichting Stokhasselt '88, Tilburg	Voortuinen Stokhasselt 2015	Herinrichting voortuinen om de leefbaarheid van de wijk te vergroten
Ruitervereniging Prinses Irene, Moerdijk	Oprichting en aanleg menafdeling	Aanleg van een menparcours voor de jeugd
Stadsraad Hart voor Willemstad	Trimbaan Sportief Willemstad	Realiseren van een trimbaan
4 Daagse Comité Linden	Inrichting terras gemeenschapshuis	Verbetering exploitatie gemeenschapshuis
Dorpsraad Wouw	Rolstoelpadenplan Wouw	Vergroten van de rolstoeltoegankelijkheid
Dorpsraad Langenboom	Toekomst van Zorg en Welzijn in Langenboom	Opzetten en inrichten van een ontmoetings-punt alsmede een ondersteunende website
Dorpsraad Sint Agatha	Pilot Dorp in beweging	De zelfredzaamheid van bewoners vergroten
Buurtraad Heukelom, Oisterwijk	Heukelom in strijd tegen winterse gladheid	Verbeteren verkeersveiligheid door gladheidsbestrijding
Werkgroep Behoud Moerenburg, Tilburg	Natuurspeelplek Moerenburg	Inrichten speelplek met natuurlijke materialen voor kinderen uit de wijk
Wijkcommissie Geenhoven, Valkenswaard	Buurtmoestuin	Aanleggen van een moestuin door buurtbewoners
Stichting Ouderen en Informatietechnologie, Bergeijk	Computercursussen voor ouderen	Laagdrempelige cursussen voor ouderen met geen of weinig kennis van de computer
KBO Beugen	Samen koken Samen eten	Bevorderen sociale contacten van ouderen
Stichting Koningshaven, Tilburg	De Buurtkamer	Organiseren van buurtkamersessies om de leefbaarheid van de wijk te vergroten
Dorpsraad Wernhout	Dorpshart Wernhout: van parkeren naar ontmoeten	Herinrichten parkeerterrein met ruimte voor recreëren en verblijven
Dorpsraad Volkel	Versterken sociale cohesie in Volkel	Plan van aanpak maken en uitvoeren om de leefbaarheid van het dorp te vergroten
Stichting Dorpsbelangen Gassel	Aankleding van het Julianaplein	Een aantrekkelijker dorpsplein realiseren
Vereniging Kruiswerk voor U gemeente Rucphen	Opzet zorg- en hulpdienst in de gemeente	Bevorderen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen
Vereniging Gemeenschapshuis De Rosdoek, Wintelre	Verbeteren toegankelijkheid gemeenschaps-huis	Een beter toegankelijk gemeenschapshuis, ook voor mindervaliden
Coöperatie Graag Gedaan, Leende	De Huiskamer	Woning geschikt maken als huiskamer voor de buurt
Vereniging Met Elkaar voor Mekaar, Berlicum	Organiseren energiecafés	Inwoners bewust maken van hun energie-gebruik en de mogelijkheden daar iets aan te doen
Dorpsraad Vorstenbosch	Beter geluid in het gemeenschapshuis	Aanleg geluidsinstallatie
Platform Selissen, Boxtel	BRUIS (Bewegen Rond Om en In Selissenwal)	Realiseren wandelroute voor ouderen
KBO Hilvarenbeek/Esbeek/Biest-Houtakker	Langer zelfstandig wonen voor senioren	Bevorderen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen
Wijkvereniging De Keen, Etten-Leur	Je vindt het in je wijk	Oprichten van een platform dat ontmoetings-avonden in de wijk organiseert
Dorpsoverleg Elsendorp	Like Me	Realiseren van een veilige woonomgeving voor kinderen
Dorpsraad Boskant	Kerkdorp Boskant, inrichting buurtcentrum De Meidoorn	Inrichting multifunctionele ruimte voor jeugd, ouderen, buurtverenigingen et cetera

Interviewpartners fondsen

Prins Bernhard Cultuurfonds
Prins Bernhard Cultuurfonds
Oranjefonds

Pierre Rutgers
Jan Speelman

Gebruikte bronnen

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van divers documentatiemateriaal.

Het betreft onder andere:

- Subsidieregeling doe-budgetten, subsidieaanvraagformulieren, beoordelingsformulieren
- Data bestanden initiatieven en ranking systeem 1e en 2e tranche Subsidieregeling doe-budgetten
- Diverse GS beslisdocumenten over (toekenning van) doe-budgetten
- Ander relevant materiaal (intern ambtelijke notities/ e-mail, verslag formatiegesprek)